

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

35. De nominum ambitione & religione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

nas emerſit mundus, aut literæ ipſæ ante mun-
dera exiterunt. Si primum, non coaluit ex li-
terulis: ſi ſecundum, quomodo eſt: orum in-
ſertus iſtæ literæ ſignificabant, cum necdum
eſſent ſydera? Omnino vanitatis pleniffima
ſunt hæc commenta: ſed & in eam devenit de-
mentiam audax illud Promethæi genus, ut ſc-
ex varijs literarum mixturis numerum ſtella-
rum, & rerum omnium creaturarum, ſcire poſſe
conſideret: quod tamen Deus ſibi reſervavit,
qui enumerat multitudinem ſtellarum.

Confutatur Rucelinus, & ceteri No-
minales.

CAPVT XXXIV.

Idem ſerè Rabbitorum errores, multis
iam ſæculis inter mortuos, & ab omnibus
inſoſ. reuocauit Rucelinus, natione Brito,
præceptor magiſtri Petri Abelardi nouatoris:
primus enim ſectam Nominalium inſtituit
contra Reales; & nominum cognitione, reſi-
quoque cognitionem contineri, magno cona-
tu defendit, ſub annum Domini 1140. Ex quo
grauia & eruenta inter ſtudioſos Pariſienſes
prælia ſunt excitata. Meminit Auentinus lib.
6. qui & vetus epigramma recitat in eandem
ſectam compoſitum:

Quis Rucelino docet, non vult Dialectica voces,
tam; dolens de ſe, non vult in verbis iſſe.
Re amat, in rebus cunctis vult iſſe debus.
Vocæ reſi actus, reſi quod voce docetur.
Plerat Arſtoteles negas dicendo ſeniles,
At ſibi ſubira illas per voce intulit ilas.
Por hyriſſy, gemit, quia res ſibi leſor ademit:
Qui res abrodit, Rucelino, Boetius odit.
Non argumentu null, quoſiſiſiſmate ſenſis
Res ex ſentes in verbis iſſe manentes.

Hæc rudis ſæculi monumenta, quæ fatiſ
indican hæc Rucelini opinionem merito
diſplicitæ. Etenim, quæ poteſt ex nomi-
bus haberi cognitio? Mirro quod pleraque
ſint exilia, & ab imperitis hominibus impo-
ſita. Et tamen ipſa, quæ plus habere videntur
ſplendoris, aliquam rei proprietatem, non in-
ternas cauſas amplectuntur. An ſi bonum aſſe
vult, à etiam ore, & mugitū dictum tenes,
ſuis interiorum formam, motuque, pote-

ſtates denique cæteras noſſi? Quam multa a-
lia præter hæc nominis exilitatem, ad perfe-
ctam cognitionem deſiderantur? ſed faciamus
nomina perfectas eſſe rerum imagines, quid
tum? An ſi à præſtantiffimo pictore æu omnes
artis numeros exacta fuerit hominis effigi-
es, idcirco humanam naturam habere diceret?
Somnijs omnino iſta ſunt ſimilia, quæ ſuapte
natura diſſoluuntur, tantum abeſt ut longior
conſultationem mereantur.

De Nominum Ambitione, & religione.

CAPVT XXXV.

His tamen, opinor, vaniſſimorum authorum
ultra principijs latius manauit inanis qua-
dam nominum religio, & ſingularis ſpecio-
ſorum titularum auiditas. Hinc Alexandri,
Ptolemæi, Charatonæ, Caſares, Conſtantini, Oſho
manni: ipſi denique Abyſſini ſuum regem Bel-
lagram, ut ſeruat hoc eſt, incomparabili præſtan-
tiſſa gemmam appellauerunt: quod nomen etiam
poſtea multi conſtanter retinuerunt.

Parum eſt, ſi apud reges hæc tantum fuiſſet
ambitio, & non in omnes longe lateque per-
uagata.

Tam ſæpè occurrunt in Romana historia
Clauſij, Luency, Marcelli, Scipiones, Sergij, Man-
lij, Potij, Pinxy, Mamæ, Caſij, Cæſurnij,
quibus le appellationibus non modò nobilitati,
ſed & fortunari credebant. Omitto tæc
cognomina, viris, ingenij, armorum, aut deni-
que virtutis gloria illuſtribus, dari ſolitas: Par-
ticæ à ſulmicæ eloquentia, dictus eſt Olympius
Apu Aſſicæ, Xenophon Anuſhon, λεγόμενος
huc Orationum ex quo; Marcus etiam Varro hatis
inepto nomine à Palæmone Grammatico, Li-
terarum porcus, quod nihil illo laetius aut loc-
cundius, nihil ad varias palati voluptates pa-
rabilius: Cyro, ſolu nomen fuit: Nerui, Nerui,
ſue Martu: Antigono, Eſogata, ſuo benefactoris.
Edmundus, Angliæ Rex, Ferreum lacu: Lucillus,
Xerxes regatu: Traſanna, oſſim: Antoninu, Pius
appellatus eſt.

Hoc Francorum Regibus commune, qui
multis agnominibus vulgò appellati legun-
tur. Inſinitum eſſet ſingula, non modò regis
dignitatis, ſed ipſorum etiam plebeioum

Nomina ab ijs exquisitè affectata recensere. Vna inter torquentes extra Garamantas inuenta est, apud quam imponendorum nominu nulla est confuetudo. Longè sapientius Christiani, qui ab ipsis Ecclesiæ incunabulis cœperunt, SS. Martyrum appellationes filijs imponere: quod testatur Theodoretus.

Theod. ser. 3 Τὸς ὅτι μαρτυρίαν προσηγορίας μᾶλλον ἵσασιν ἅπαντες ἢ τὰ τ' ἐλάττω ὀνόματα, καὶ τοῖς πατρὶσι τὸς τ' ἑστῶν προσηγορίας ἐπιτιθέμενοι, ἀσφάλεια αὐτοῖς καὶ φυλακὴν ὀφείδουσιν μηχανώμενοι.

Martyrum verò appellationes magis ponunt omnes, quam vel amicis solum nomina. Ad hæc suis libris imponere solent, quo cu inde securitatem & presidium comparant.

ἐνλακὴ dixit. Nam & phylacteria dicta sunt. Cuius nominis ratio, vt pleniùs intelligatur, sciendam est, antiquos, contra venena & maleficorum hominum artes, gestasse quædam Antidota, quæ ipsi amuleta & phylacteria obfucuerant appellare: fiebant autem plerumque ex lauro, unde laureum baculum gestari solet Zenobius, contra insidias maleficorum.

Zenob. sent. 3 adag. 12. Ἀδελφοὶ φορεῖτε βακτηρίαν τὸ πνεῦμα εὐδοκασίᾳ οἱ ὑπὸ τῆς ἐπιβληθῆσθε, παρόσον ἀλλοτρίων φαρμάκων ἢ δ' ἄρνη. Aliàs fiebant ex lapillis, ex quo Dioscorides refert mulieres Scelenite lapide instar phylacterij vsas.

Καὶ ἀπὸ φυλακτηρίων περιέμματα αὐτῶν αἱ γυναῖκες χρῶνται. Idem eodem libro Iaspides φυλακτηρία περιέμματα nominat: Aliàs phylacteria fiebant ex characteribus & nominibus sacris; qualia erant Iudæorum, qui legem Dei in membranulis descriptam instar coronæ deferebant, vt liquet ex sacris: cuius moris vestigia nunc etiam retinent Abyssini, vt notat Iarrius, to. 2. historia. Hæc, qui obreuerentiam sacrarum literarum deferebant, bene quidem faciebant: sed qui certos astrorum fluxus inæxeros sacris literis credebant, toto celo errabant: nec immeritò tales errores & superstitiones Antiochena Synodus damnanit. Eodẽ modo se nomine & imagine Alexandri magni, pulchros beatosque putabant Ethnici: nonnullique Christiani his plerumque superstitionibus erant implicati; quos increpat D.

Chrysof. in homilijs ad populum Antiocheum.

Curiosa nominum obseruatio, & antiquiorum illustratus.

CAPVT XXXVI.

NEque verò his contenta limitibus fuit, sed latius manauit in pueros nominum indendorum superstitione. Auctor est Diuus Chrysof. stominus, nonnullos adhuc sua ætate Christianos, ad hos Ethnicorum ritus defluxisse, vt infanti nomen imposituri cereos complures accenderent, suo cuique nomine assignato: puta, hic Zosimus appellabatur; alter, Stephanus; tertius, Procopius: Atque eius demam qui ceteris extinctis superuixerat, nomen, quasi longioris æui & futuræ felicitatis omen arripientes, imponebant infanti. *Ἡμεῖς δὲ ἐκλεῖδα τὸ παιδίον δὲν, ἀφίντες ἀπὸ τ' αἰ, ἵνα αὐτὸ καλεῖται οἱ παλακοὶ πρώτοι ἐποιώμεν, λυχνούς ἀφαστες, καὶ ὀνόματα αὐτοῖς ἐπιτιθέμενοι, τὰ διαρχισαυρα μέχρι πολλῶν, τὸ παιδίον ποῖον ἰμένομον. ὁ γὰρ ἔθεν πολλὰ αὐτὸ σοχαζόμενοι βίωσαν χρόνον.*

Hoc ab Andronico seniore Imperatore factitatum, ex G. Pachymerij historia discimus. Cùm enim illi complures puellæ morerentur, mulierculæ cuiusdam suauis, sub partum xoris, duodecim cereas imagines, virili statura, totidem Apostolorum nominibus insignitas, accendit ordine: cumque partus in tempus, quo S. Simonis statua ardebat, incidisset, puella Simonis est vocata, specie quidem pulcherrima, sed quæ anno ætatis octauo Crali Seruiz Despotæ nubere coacta, corrupto vtero sterilis extitit.

Hoc idem penè secundum superstitionem à D. Chrysof. exagitatam describit Marinus. Maria (inquit) Petri Arragonum Regis VII. vxor prius sterilis, tandem dolore erga maritum vsa concepit, & in ipso partu multis pro salute parturientis orantibus, filium peperit cum summa Regis, & omnium nobilium lætitia. Infantem natum Regina statim ad Ecclesiam misit, ad imaginem Mariæ Virginis. Cùm puero multis Ecclesiam ingredientibus sacerdotibus, qui matutinas horas recitabant, de aduentu infantis ignari, psalmum tenere cœperunt: *Te Deum laudamus*: Hinc ad aliam Ecclesiam profecti omen arripiunt. *Benedictus*

Ritum nominum indendorum. D. Chrysof. in c. 4. 1. ad Corinth.

Pachymerij. Marin. l. 10. forum hij.

De